

LLUÍS LLACH A «LA VANGUARDIA»: LA BANDA SONORA D'UN PAÍS

El diari *La Vanguardia* posa a la venda des del 16 d'octubre fins al 27 de gener, amb una periodicitat setmanal (cada dissabte o diumenge), vint llibres amb CD de la discografia de Lluís Llach al preu de 9,95 €, excepte la primera entrega, *Verges 50*, que va sortir amb el preu promocional d'1 €.

Per a poder adquirir-los des de fora de Catalunya, cal adreçar-se a la web: www.lavanguardia.es o trucar al telèfon 902 481 482, on es pot aconseguir tota la col·lecció a un preu de 190 € més despeses d'enviament. També hi ha avantatges per a subscriptors.

Cada lliurament consta d'un CD i un llibre de 80 pàgines bilingües (català-castellà), amb un pròleg i un text central a càrrec del periodista Lluís Marrasé i il·lustrat amb fotos i els textos complets de les cançons.

A més a més, cadascun d'aquests llibres va prologat per personatges destacats del món de la cultura, des de músics, com Quimi Portet, passant per polítics, com Pasqual Maragall, fins a periodistes, com Mònica Terribas.

Aquestes personalitats aporten vivències pròpies, anècdotes, detalls, elements històrics, etc., que completen la visió d'una època des del punt de vista social, polític i econòmic a partir de la música i de les lletres de Llach, i ens ajuden a contextualitzar-les.

Tal com ens anuncien en la promoció, Lluís Llach ha estat «la banda sonora d'un país» durant quaranta anys. Ara tenim l'oportunitat de tornar a gaudir amb la seva música i completar, renovar o començar la col·lecció de la seva discografia, que molts conservem en els ja «antics» LP.

MONTSERRAT RICART

«LA REVOLTA PERMANENT» I «TRANUITES» EN DVD

Al cap de poc temps d'haver-se estrenat i projectat en pantalla grossa a la Placeta, ha sortit a la venda la pel·lícula de Lluís Danés *LLach, la revolta permanent*, acompanyada de *Tranuites*, el darrer espectacle d'en Lluís abans de la gira de comiat que va portar a tants pobles de Catalunya i que, com tots sabeu, va cloure a Verges amb dos concerts memorables.

Primer de tot cal felicitar-nos per poder veure cinema en català en DVD, que ja costa, i encara més quan és d'actualitat.

A primer cop d'ull, el que més destaca és que s'hagin ajuntat en un sol producte la pel·lícula que ens parla del Llach més compromès políticament i socialment amb el Llach més poètic dels darrers temps. Tots coneixem la versatilitat d'en Lluís, que és capaç tant de moure consciències com d'entendre, i aquests dos DVD porten totes dues facetes a l'extrem.

Llach, la revolta permanent és un film que té un nucli argumental que va des de la mort de cinc treballadors a Gasteiz, el març de 1976, i la ràbia que en saber-ho va portar en Lluís a compondre la seva suite més dramàtica, fins a trenta anys després,

quan, encara sense reparació moral a les famílies per part de l'Estat espanyol, Fernando Buesa Arena era testimoni d'una nit memorable en què el sentiment de ràbia i d'emoció nuava la gola de més de vuit mil persones, mentre sentien com Lluís Llach, acompanyat de l'Orfeó Donostiarra i la Simfònica de Gasteiz, desgranaven les notes de *Campanades a morts*.

Són trenta anys farcits de lluita, d'experiències amargues, però també de complicitats i d'escalfor per compartir l'empresa de conquesta de la llibertat nacional i de les llibertats individuals en els múltiples àmbits en què es mouen les persones. Les cançons d'en Lluís ens fan resseguir el camí de la seva vida..., de la nostra vida.

Volem destacar les moltes imatges de Verges

i de la Processó que ens van sorprendent al llarg de la pel·lícula, cosa que ens la fa més nostra i emotiva encara.

L'altre DVD, també amb direcció i dramaturgia de Lluís Danés i amb uns extraordinaris artistes de circ per companys, ens presenta sota el títol de *Tranvies* el Llach més líric dels darrers anys. Els tranvies, habitants de la nit, dels somnis, passen les hores sense dormir en una casa vella, per les finestres de la qual podem entrar en el seu món íntim. Res no és en la realitat més profunda el que sembla ser en la vida quotidiana. Els sentiments despulats, els anhels més pregons, es desvetllen a la nit i es demostren com la cosa més important en la vida de les persones. En Llach i els seus músics habituals acompanyen aquests personatges amb una selecció de temes del repertori del cantant i amb les petites sorpreses de descobrir-hi també algunes melodies noves *ad hoc* per a l'espectacle.

I tot això només per 15 € i amb la succulenta propina que ens solen oferir les edicions de DVD, plenes d'extres (cançons, documentació, fotos, films...) que no surten a les pel·lícules.

JORDI ROCA I ROVIRA

SERRALLONGA, L'ÚLTIM BANDOLER

És innegable que la figura de Joan Sala, «Serrallonga», ha exercit sempre una poderosa atracció en l'imaginari popular i la mitologia catalans. Des del segle XVIII –en vida encara del bandoler– començaren a aparèixer opuscles, sainets, rondalles, balls..., inspirats en les facècies d'aquest delinqüent-heroi. Que l'interès per Serrallonga continua ben viu avui dia ho demostra l'anunciada minisèrie que està preparant TV3 i que ja deu estar a punt d'«assaltar» les nostres llars. Del personatge se n'ha parlat i escrit molt, amb encert algunes vegades, desbarrant completament en d'altres.

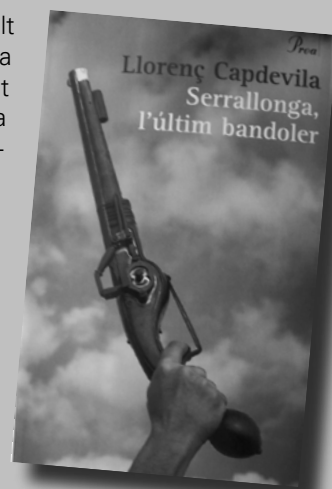
Per això volem parlar-vos aquí de la novel·la de Llorenç Capdevila, *Serrallonga, l'últim bandoler* (Proa, 2006), una obra que combina molt adequadament el rigor històric i la creació literària. Amb un llenguatge molt apropiat i assequible i un lèxic riquíssim, Capdevila (Alpicat, 1969) constru-

eix una trama molt sòlida, que atrapa irremissiblement el lector. De la mà d'un jove estudiant de lleis a la Barcelona del primer terç del segle XVIII, Capdevila ens convida a repassar els episodis més intensos de la vida de Serrallonga; però sobretot ens mostra amb precisió el costat

humà del bandoler, les seves dèries, els seus sentiments i les seves contradiccions. Per als vergelitans, a més, la novel·la té un atractiu afegit, perquè no passa cada dia que el nostre poble s'esmenti en un text literari. Verges apareix, concretament, en l'episodi sobre l'assalt al mas Saguer de Jafre (1623) i l'ajusticiament dels germans Borrullet, membres de la colla del bandoler, un dels quals havia estat ermità de la Font Santa.

Per cert, aquells que després d'haver llegit la novel·la es quedin amb ganes d'aprofundir en el fet del bandolerisme des d'una perspectiva plenament científica i històrica, que no es perdin el llibre *Els bandolers (s. XVI-XVII)* (Eumo, 1991), del professor Xavier Torres i Sans, el qual, tot sigui dit, també és una miqueta vergelitat.

SALVADOR VEGA

LA PORTALADA DELS APÒSTOLS (Castelló d'Empúries)

Fa ja uns mesos que és al carrer el llibre *La portalada dels Apòstols de la basilica de Santa Maria de Castelló d'Empúries*, un interessantíssim estudi fet per Miquel Pujol i Canelles i editat per l'Ajuntament d'aquella localitat. L'obra, estructurada en una part descriptiva, una part documental i uns apèndix (documentals i bibliogràfics), és un minuciós i exemplar estudi en què l'autor dissectiona, peça per peça, tots els elements que configuren aquesta portalada que es compta entre les millors i més apreciades de

l'art gòtic català. En un impressionant desplegament d'erudició, audàcia metodològica, recerca documental i capacitat de síntesi, Pujol posa a les mans del lector les claus per a entendre –i admirar– aquest monument. Llegir aquest llibre i tornar a visitar la «catedral» castellanina és redescobrir un univers, i a més us farà adonar de l'abisme que hi ha entre *mirar* i *veure*.

Entre les diverses propostes interpretatives innovadores que conté l'estudi, com a vergelitans, ens interessa molt especialment la identificació dels orígens familiars d'Antoni Canet, un dels dos o tres escultors més prestigiosos de la seva època (s. XIV-XV). No us en dono més detalls; us remeto a l'article que Pujol mateix signa en aquest número de País Petit. Gràcies, mossèn Miquel Pujol, per regalar-nos una part tan important de la nostra història, que desconèixiem completament.

SALVADOR VEGA

«EL MÉTODO PERA APENDRER DE BALLAR SARDANAS DE MIQUEL PARDAS», DINS TORROELLA DE MONTGRÍ, FESTA MAJOR 2007

La veïna vila de Torroella de Montgrí edita cada estiu el *Llibre de la Festa Major*, una obra col·lectiva que recull articles de diversos especialistes en història, art, música, costums, arqueologia, medi ambient, etc., referents a la població i l'entorn immediat torroellenc.

En l'edició d'enguany hi ha un article del musicòleg i compositor establert a l'Escala, Lluís Albert (nét del vergelità del mateix nom, de can Punton), que fa referència a un altre vergelità, Miquel Pardas (Albert li escriu el cognom sense accent, seguint la grafia de la partida de baptisme que es conserva al Registre Parroquial de Verges

i d'altres documents de l'època), creador del primer mètode sardanístic conegut, destinat a allargar la sardana per a, després d'un període d'adaptació, deixar-la tal com la ballem avui dia. Fins aleshores la nostra dansa constava de vuit compassos de curts i setze de llargs. En els primers anys d'aparició i adaptació del nou repartiment, la modalitat antiga (sardana curta) va conviure amb la nova (sardana llarga). Cal saber que la primera vegada en què la sardana es ballà en la forma actual fou a la plaça de Torroella pels volts de 1844.

En el seu treball, Albert analitza l'original manuscrit, de 16 pàgines i sense data, titulat *Método pera apendrer de ballar sardanas*, que reproduïx íntegrament amb il·lustracions, i el compara amb el text de la primera edició, amb el títol *Método per apendrer a ballar sardanas*, de 1850; també n'esmenta una segona edició, titulada *Las sardanas llargas*, de 1878. Com es pot deduir pels títols, tant el manuscrit de Pardas com les dues edicions del seu mètode són escrites en català.

L'article en qüestió és un acurat estudi de l'evolució de la coreografia sardanística, segons les regles pardianes, que de ben segur els amants de la sardana trobaran interessantíssim, per les minucioses explicacions i comparances amb què ens obsequia el mestre Albert.

El llibre, que conté tretze articles més d'interès local i comarcal, val 8 € i es pot trobar al centre de Can Quintana o a les llibreries de Torroella de Montgrí.

Un apunt fora ressenya: Que ningú no se sorprendi que en la portada del *Método* de 1850 (p. 76) hi posi «per Miquel Pardas de Torroella de Montgrí», ja que l'activitat comercial del personatge i la gran relació que mantenia amb aquesta vila van fer creure en aquell temps que era torroellenc, malgrat haver nascut a Verges. En la segona edició del *Método*, però, veiem que ja se suprimeix l'esment de la seva procedència.

MÀRIAM SERRÀ

